

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LV. Ч. 73. ДЖЕРЗІ СІТІ І НІО ІОРК, субота, 29-го березня 1947. No. 73. JERSEY CITY and NEW YORK, Saturday, March 29, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗАКОРДОНОМ Tel. „Свобода“: BERGEN 4-0237. — Tel. V. H. Cokay: BERGEN 4-1010 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАКОН ПРОТИ СТРАЙКІВ В ПРИЛЮДНИХ УСТАНОВАХ

Губернатор стеїту Нью Йорк, Тамес Е. Дюї, підписав довго оспорюваний законопроект із заборону страйків у прилюдних установах під загрозою усунення зо служби й інших кар для страйкарів. Зогляду на спротив робітничих організацій проти законопроекту ще під час дискусії, губернатор заявив, що страйки проти таких установ, як стейтовий уряд або міська влада паралізують діяльність уряду і викликають анархію. Самий законопроект появився шойно після страйку учителів у міських школах в Бомало. — Після підписання закона юнії з Американської Федерації Праці й Конгресу Промислових організацій оприлюднили критику на нього, називаючи закон тиранією. Голова учительської юнії в Нью Йорку, д-р Авраам Лефковіц, заявив, що закон однаково не досягне учительства, бо учителі можуть всі солідарно зрезигнувати з посад і прийти наново до служби тоді, коли Шкільна Рада прийме їх на нових умовах.

ПАЛАТА ПРИНЯЛА ЗНИЖКУ ПОДАТКІВ НА 1947 Р.

Палата репрезентантів прийняла 273 голосами проти 137 законопроект для знижки федеральних податків на 20—30 відсотків вже в 1947 р. Яких 50,000,000 осіб дістали б знижку на підставі законопроекту. Бил має ще піди до сенату. Зогляду на великі видатки в закордонних агенціях, деякі сенатори висловлюють спротив проти знижки податків, а крім цього заповідають, що президент заложить вето на випадок, коли б бил перейшов у сенаті.

МАЙНЕРИ ПЕРЕДБАЧУВАЛИ НЕЩАСТЯ.

Катастрофа в копальні вугілля в Сентралії, у стеїті Іллінойс, у якій згинуло 111 шахтарів, була передбачена відділом майнерської юнії заздалегідь і її члени могли би дістати до стейтового губернатора, щоб „ратувати їх життя“. Один зо згданих урядників остався при житті, два інші згинули під час вибуху газів. Губернатор Двайт Г. Грін заявив, що він піддається легіслативному слідству для перевірки, чи він зробив усе, що до нього належало. — Зогляду на газів, які видобуваються з різних частин копальні, утруднена праця при видобуванні небіжчиків, які згинули під час вибуху.

ТАМСОН ЗАВЕТУВАВ БИЛ ПРО БІЛУ СУПРЕМАЩО В ДЖОРДЖІ.

Губернатор стеїту Джорджії, М. Е. Тамсон, який недавно обняв урядування на підставі рішення суду, поклав своє вето проти законопроекту про „білі правибори“, який прийняла легіслатура на догагання хвилевого губернатора Германа Талмеджа. Законопроект мав на меті виключити нігрі від участі в голосуванні при наставленні кандидатів у правиборах партій. — Водночас Тамсон підписав закон про заборону замкненого заводу, масового пікетування і примусового побирання вкладок для юнії під час виплати платні робітникам.

НОВА КАРА ДЛЯ ГОЛОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ „КОЛОМБІЯНС“.

Вищий Суд в Атланті, у стеїті Джорджії, наложив кару 30-місячного арешту на Гомера Л. Лумиса, голову організації Коломбіанс, за те, що він намагався присвоїти своїй організації поліційну владу. Він уже засуджений на кару однорічної в'язниці за підбурювання до непослуху владі. Суддя пояснив свій присуд тим, що організація Коломбіанів, за спонукою Лумиса, хоче вкоротити громадські вольності, отже йде в розріз з Хартією Прав і конституцією Злучених Держав.

КОНТРОЛЯ НАД ЦУКРОМ ПРОДОВЖЕНА ДО КІНЦЯ ЖОВТНЯ.

Сенат прийняв 46 голосами протил 34 продовження закону для контролю над цукром і деякими іншими продуктами до дня 31 жовтня б. р. При цім добавлено поправку, щоб додати по 10 фунтів цукру для кожного в біжучому році. Тому, що деякі сенатори домагаються продовження контролю на цілий рік, між обома противними групами приходило до гострих перепалок. Ішло про недопущення спекуляції цукром збоку підприємців.

КОМУНІСТИ ЦЕ ЗАГРАНІЧНІ ЗМОВНИКИ: ДЖАНСОН.

Ерик Джансон, предсідник Товариства Фільмових Продуцентів Америки, заявив, що американські комуністи це чужинні змовники і виявляють свою лояльність і підданство для Росії. Одначе він відкинув плян, щоб створити організацію для хрестоносного походу проти ворогів Америки і для чистки громадянства з ворожих елементів. „Я думаю, що ми ще не готові до закладання концтаборів в Америці“, пояснив своє становище Джансон.

Російсько-американські відносини віддзеркалюються в діянні у Вашингтоні

За звідомленнями вашингтонських кореспондентів відносини, які створилися між Соевтами й Злученими Державами відбиваються у асьому, що тепер діється в політичних колах столиці. За 19 місяців після перемоги над Японією відчувається перший раз непевність миру і брак безпеки країни. Це пізнати у свідомствах, складаних перед сенатськими й палатними комісіями, які ведуть гарячкову працю рівнобіжно і покидають нових свідків.

МАЙЖЕ ТРИСТА МІЛЬЙОНІВ ВИСЛАЛИ ЦИВІЛЬНІ ГРОМАДЯНИ ЗАГРАНИЦЮ.

Останнього року вислали американські цивільні громадяни готівкою \$296,900,000 своїм приятелям і рідним заграницю. Крім цього вислали ще пакунками харчі й одяг вартості \$125,500,000. Майже половина з тих грошей, бо аж \$143,800,000, пішла до Європи, а решта пішла до інших частин світу. До Росії пішло готівкою \$600,000.

ВЖЕ Є „ПАКУНКИ ДЛЯ СВОБОДИ“.

У Нью Йорку повстала організація „Коммон Коз, Інк.“ під головством пані Вейлас Латам, яка почала кампанію, за висилку пакунків з харчами й одягами до осіб у країнах, які борються проти неволі тоталітаризму. Пакунки йдуть до Франції, Греції, Італії й Австрії, а також до осіб, які впали жертвою нацистського переслідування в Німеччині. Організація працює на лад колишньої організації „Бондс фор Бритен“ і визнає висилати „Бондс фор Фрідом“. Її адреса: 1775 Бродвей, Н. Й.

ЗА ЗЛИТТЯ ЛЕТУНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ПОЛЕТІВ ЗАМОРЕ.

Сенатори Овен Брустер і Волес Байт зголосили законопроект для переведення злучки торговельних летунських компаній, які висилають літаки за море. На думку сенаторів одно американське летунське підприємство, під контролею і за субсидіями уряду, зможе витримати конкуренцію заграничних летунських підприємств, які нахолодять в руках урядів. Йде головню про летунські лінії в Англії, Франції, Голандії і Скандинавії.

КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

АВСТРІЯ НЕ ВІДСТУПИТЬ КАРИНТИ. НОВІ КОМПЛІКАЦІЇ „МЕРТВА ТОЧКА“. БРИТАНШ ДЕМОНІЗУЮТЬ НІМЕЦЬКІ ФОРМАЦІ. БОЛЬШЕВИКИ ЗНИЩАЮТ НІМ. КОРАБЛІ.

Москва, 27. березня. Після розмови з Молотовом, яка тривала 40 хвилин, австрійський міністр закордонних справ, що очолює австрійську делегацію на конференції в Москві, заявив, що його країна ніколи не підписиє мирового договору, який зобов'язував би її відступити Югославії південну Каринтію. Цей територіальний домагається Тито і його домагає піддержку Советський Союз. Нові комплікації виникли при дебатах над проектом мирового договору з Австрією, головню щодо німецьких посідовств в советській зоні цієї країни. На підставі Потсдамського договору Росія могла б мати претензію до цієї німецької території, проте, є різні дефініції цієї власності. Згідно зі советським розумінням тут належали б не тільки нафтові поклади, але рікопдаство, транспорт, хемічна та залізнична промисловість і взагалі майже ціла господарська структура країни. Ця справа була вже предметом дебат в Лондоні і тоді її не вирішено, подібно, як не можуть погодитися під цим оглядом і тепер. Французький міністр Бідо, як звичайно, запропонував компроміс, що з черги переходить в „мертву точку“. Бідо пропонує: 1. Приготувати проект договору, який включав би розміщення німецької власності в Австрії на підставі Потсдамської умови; 2. Приготувати дефініцію німецької власності в Австрії, виключаючи ту, яка була забрана німцями силою, або з релігійних, політичних, чи расових мотивів сконфіскована. 3. Створити чотирипартійну арбітражну комісію. Молотов погодився з першою точкою, пропонував зревідувати другу і відкинув рішучо третю.

На цій самій сесії представник Великої Британії погодився на советське домагагання розпустити в своїй зоні всі німецькі службові формациї, т. зв. „Диструпен“. Рівночасно Советський Союз зобов'язався знищити німецькі воєнні кораблі, які попадад йому до рук.

МОСКВА ПРОДОВЖУЄ БОЙКОТУВАТИ ПРОТЕКТОРАТНУ РАДУ О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 27. березня. Сьогодні новостворена Протекторатна Рада О.Д. відбула своє друге з черги засідання, в якому, подібно, як і в першому, не взяв участі советський представник. Обговорювано справу процедури, при чому американський представник Франсіс Сейр пропонував розглянути насамперед скарги і зажалення населення протекторатних територій.

ЕКОНОМІЧНА КОМІСІЯ О.Д. ДЛЯ ЄВРОПИ.

Лейк Соксес, Н. Й., 27. березня. Американський представник в Економічній та Соціальній Раді О.Д. Лерой Стайнбавер назвав сьогодні створення Економічної Комісії для Європи „найзначнішим“ завершенням четвертої сесії Ради, в її „тихий, але конструктивний праці для мира“. Обговорюючи справу згаданої Комісії, зверталось увагу насамперед на потребу повної об'єктивності в її роботі.

ДОПОМОГА ГРЕЦЬ БУДЕ ЗНЯТА З ПОРЯДКУ НАРАД ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РАДИ О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 27. березня. Не зважаючи на те, що Харчова та Сільсько-господарська Організація О.Д. в своєму звідомленні про Грецію видвинула цілий ряд конкретних рекомендацій щодо відбудови грецького господарства при допомозі О.Д., сьогодні повідомлено, що ця справа не буде поставлена на порядок нарад Економічної та Соціальної Ради О.Д. на біжучій сесії. Вважається, що це рішення стоїть в деякому зв'язку з допомогою акцією, яку для цієї країни запропонував президент Труман.

УКРАЇНА СЛУХАЄ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ“.

Москва, 27. березня. Американські кореспонденти з помітним вдовільям повідомляють, що американські радіопередачі для Советського Союзу, що їх виготовляється під наглядом департаменту стеїту у Вашингтоні та висилається з Нью Йорку за посередництвом радіовисильні в Мюнхені, здобувають собі щораз більшу увагу і щораз більше слухачів не тільки в Москві, але головню в Україні, Білорусі та в цілому ряді провінційних міст російської федерації. Американські радіовісті передається з уст до уст, щораз ширше обговорюється, а слухачі в Україні і Білорусі висловлюють побажання, щоб передавати їм більше закордонних вістей.

АКЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ЗА ДОПОМОГУ УКРАЇНІ.

Рачестер, 23. березня (спізнено). „Рачестер Демократ енд Кронікл“ надрукував сьогодні під заг. „Українці вітають допомогний план“ таку інформацію: ДжНС повідомляє з Вашингтону, що рачестерські українці піддержують те, що вони називають американською політикою „допомоги вільним народам, які борються проти намагання поневоляти їх озброєними меншостями, або натиском зі зовні“. В їх телеграмі до репрезентанта Кеннет Б. Кітінга (Республіканця) з Рачестеру, яку він втігує в Конгресовий Рекорд, зобов'язавшись повністю підтримати „500 Рачестерських американців українського роду“, сказано: „Ми твердо віримо, що йдучи по лінії цієї політики Злучені Держави візьмуть до уваги допомогу народам України в його боротьбі за встановлення своєї долі своїм способом. Вільна Україна буде стабілізаційним фактором в міжнародних відносинах та сильним забором проти поширення тоталітарного комунізму“. За Комітет підписали К. Шерчук — президент, та Р. Пристай — секретар, закінчує свою інформацію „Рачестер Демократ енд Кронікл“.

ЮГОСЛАВІЯ ПРОСИТЬ АНГЛІЙСЬКОЇ ДОПОМОГИ

Лондон, 27. березня. — Британський секретаріат закордонних справ повідомив сьогодні, що уряд Югославії звернувся до Великої Британії з проханням основної економічної допомоги. В цій справі Югославія вислала дві ноти, в одній з яких прохає харчів і сирих матеріалів на загальну вартість 60,800,000 доларів, а в другій прохає вислати безпосередньо через УНРРА 200,000 тон збіжжя. Натякається, що обидва ці прохання будуть відкинені, подібно, як їх вже відкинули Злучені Держави. Речник британського міністерства закордонних справ називає ці звернення Югославії „дуже значимими“. По-перше, прохати збіжжя до Румунії і 10,000 тон до Албанії. В Москві советський уряд пропонував, щоб Югославія перебрала відповідальність за прохарчування Трієсту, а крім того Югославія вдержує без потреби 400,000 армію, видигає всілякі імперіалістичні претенсії до сусідніх народів та є причиною і джерелом всіх неспокоїв на Балканах, які власне погіршують економічне положення цієї частини Європи.

НІМЦІ ПРОХАЮТЬ ОХОРОНИ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИКАМИ.

Берлін, 27 березня. — В останньому часі большевики переводять в своєму секторі Берліна масові арешти німецьких студентів. Берлінське міське управління звернулося до західних союзників, прохаючи охорони і допомоги.

АМЕРИКАНСЬКА ДОПОМОГА ФРАНЦІЇ.

Париж, 27 березня. — Французький прем'єр Рамадіє сьогодні повідомив, що він одержав з Вашингтону заперення, що Злучені Держави вислали Франції в цьому році 553,000 тон збіжжя, починаючи вже з наступного місяця. Він теж додав, що Злучені Держави визнали французькі домагагання до німецького вугілля найважливішою справою для цієї країни.

БОЛГАРІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ ГРЕЦЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Софія, 27. березня. — Болгарський уряд заперечив сьогодні перед Балканською Провірочною Комісією О.Д. грецькі обвинувачення, мовляв Болгарія піддержує комуністичні заворушення в Греції з метою відірвати від Греції Македонію. Болгарський уряд назвав ці обвинувачення „цілком безпідставними“.

МОЖЛИВІСТЬ ЗМІН В БРИТАНСЬКОМУ УРЯДІ.

Лондон, 27 березня. — Речник британського уряду заперечив сьогодні вперті поголоски про плановані великі зміни в британському уряді. Проте, він не виключив можливості, що теперішній секретар закордонних справ Ернест Бевин міг би з кінцем року залишити керівництво закордонними справами та перебрати найважливіші сьогодні для Англії пост ведення британської економічної відбудови.

МОСКВА ЗЛОМИЛА ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР ЗІ ШВЕДЦІЄЮ; ХОЧЕ ДОЛЯРИВ.

Штокгольм, 27 березня. — В супереч постановам підписаного недавно шведсько-советського торговельного договору, на підставі якого Швеція може платити за доставлені советські товари своїми коронами, Москва нагло почала домагагтися заплати американськими доларами. Шведський міністр торговлі ствердив, що Совети зламали торговельний договір, називаючи це дипломатично „російським непорозумінням“.

ФРАНЦІЯ БРАКУЄ 580,000 РОБІТНИКІВ.

Париж, 27 березня. — Французький міністр праці заявив, що з кінцем цього року Франції недоватиме 580,000 робітників. Щоб перемогти цю кризу робітничих сил, уряд планує широку мобілізацію робітників в країні та спровадження відповідної кількості з закордону.

ЧЕХИ СУДЯТЬ ЩЕ ОДНОГО КАТА З ЛІДЦЕ.

Прага, 27 березня. — Сьогодні тут почався судовий процес проти бувшого шефа німецького гештапо в Кладно, Гарольда Вісмана, якого обвинувачується у виконанні наказу Гімлера щодо відомого масакри чехів в Лідце.

ПЕРЕД РОЗГРОМ ЧЕРВОНИХ В КИТАЮ.

Пейпінг, 27 березня. — Скріплена акція китайських урядових військ на головних Фронтах громадянської війни призвела до великого замішання в комуністичних рядах. Маси комуністичних військ віткують на голову, одні в напрямку комуністичної Монголії, інші в глибину Манджурії. Урядові війська ведуть дальше широку акцію з метою відтяти комуністам шляхи втечі.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Початкове число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Ситі і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (з англійською Частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МУСИМО!

Український Народний Союз, що доходить тепер до 47,000 членів, мусить дійти до 50,000. Такі сказали собі головні радні на річних нарадах Головного Уряду У. Н. Союзу. Сказали це, що є гарячим бажанням кожного свідомого й патріотичного Союзівця. Сказали в цьому переконанні, що як цю справу візьмуть собі щиро до серця відділові урядники та члени, то ціль буде певно досягнена.

Головні урядники не тільки заявили, що „мусимо“ дійти в членстві до 50 тисяч, але теж запевнили, що будуть у своїх місцевостях і округах першими в цій кампанії. Знаємо, що такі речі легко постановити, а не так легко виконати. Та при всіх наших недомоганнях з нами таки є так, що як щось добре розуміємо і в це глибоко віримо, то й здійснюємо це навіть у важких обставинах.

Знаємо, що десятки тисяч членів, що є в У. Н. Союзі, це головна опора і підстава цілого ідейного, українського життя в Америці — релігійного, культурного, національного. Сумніватись в це, значить цілком не визнаватись на нашому народному житті; значить не знати, де є та сила, якою це життя держиться, хто це складає найбільші жертви на різні народні потреби, хто маніфестує, протестує, віче, хто ширить в Америці правду про Україну.

Одним з великих наших недомогань є те, що ми часто починаємо від себе чи своєї організації чи партії в такий спосіб, якби перед нами ніколи нічого не було, а тільки від нас починалась ціла історія. В такий „премудрий“ спосіб відноситься дехто теж і до У. Н. Союзу, як нашої найстаршої народної установи в Америці. Мовляв, це „іншуренс“, асекурація, та й все. Певно, У. Н. Союз обезпечує, це правда, і це його головний бізнес. Та різноразом він „обезпечує“ українське імя в Америці, помагає закладати церкви, читальні і школи у перших роках свого існування, веде кампанію, щоб американські українці дістали свого єпископа, організує грошові допомоги Рідному Краєві, боронить права українського народу на вільне й самостійне життя. Це ж У. Н. Союз поширює сотні тисяч книжок між нашим народом в Америці в українській мові, а тепер видає рік за роком книжки про Україну й український нарід в англійській мові, призначені для широкого кола передових американців і для нашого тут родженого покоління.

Чи того роду організація не повинна поширяться? Чи можна називати себе свідомим американським українцем чи американською українкою і без поважних причин, просто з байдужности, не бути в рядах У. Н. Союзу? Ця ж організація дає солідне обезпечення, а в Америці кожний обезпечується, а крім цього об'єднує ще й найкращих наших людей для здійснення добрих, благородних та ідейних цілей.

Родину У. Н. Союзу нам треба постійно поширяти. Тепер мусимо її збільшити до 50 тисяч членів. Мусимо! Поможіть нам у цьому ділі!

Осторога президента перед**інфляцією**

Повітряна труба, яка повстає часто серед гурганів, закручує спіральню аж до неба, пориваючи по дорозі у свій крутіжус, на що понаде. Наслідок її — загальне зниження маетку і жертви в людях. Подібний економічний спіральний крутіж буває звичайно після війни, коли то люди неспівні свого фінансового стану, пробувають забезпечити щось для себе. Власники якихнебудь дібр, які це залишилися після війни, ставлять довільні ціни, внаслідок чого зарібники ставлять до підприємців домагаючи високих платень, щоб можна якось повязати кінці докупів.

Мабуть такий спіральний крутіж у цінах і платнях мав на увазі президент Труман, коли під час пресової конференції в середу 26. березня заявив, що ціни продуктів тепер не мають підстави. Він остеріг підприємців, перед „рукою, що пише на стіні“, тобто перед справжньою небезпечкою економічної руїни для цілого краю, коли б ціни мали дальше йти вгору. Інфляція, викликана непомірною підвищеною ціною, мусить довести до обезцінення вартости кожного маетку, отже в практиці приносить руїну як для громадян, так і для держави.

Злучені Держави Америки це під теперішню пору мірило вартості, як економічного, так і політичного у цілому світі. Завалялись господарський лад, опертий на демократію в Америці, мусить прийти нове світове заміщення, а після нього катастрофа. Оце протє розуміння. Коли для такої острогого президента ужив біблійного порівняння про руку, що лише на стіні, то це порівняння зовсім на часі. Рука, що писала на стіні „мане, текел, фарес“ заповідала смерть вавилонського царя Навуходоносора і загибель старинного вавилонського царства...

Внутрішні відносини в Злучених Державах мусять бути налашдані на тривких основах, коли наша країна має вести провід у світі. До найважливіших справ належить під теперішню пору економічна справа. Часи безупинного хитання вартості мусять минути, а на це місце мусить прийти стабілізація. У першу чергу треба стабілізувати ціни продуктів, як для вжитку американського населення, так і для вжитку заграниччя. Не можна все поклякатися на те, що причиною підвищення цін продуктів є робітничі платні. Минулого року можна було про це говорити, коли робітники не лише зажадали підвищення платень, але ще й виийшли на довготривалі страйки, внаслідок чого підприємці потерпіли втрати. Цього року такого „оправданія“ нема, робітники не страйкують, ждуть терпеливо; а коли

домагаються підвищення, то лише тому, що підвищення цін прийшла після наладна платень. Отже острогого президента, щоб підприємці не підвищували цін продуктів, є вповні оправдана.

Та тепер, уже замало обмежитися до втримання цін на теперішнім рівні. Річні фінансові замкнення великих підприємств виказують, що вони мали добрі зиски, не зважаючи на те, що мусили підвищити робітникам платню. Коли так, то треба тепер подбати про знижку цін на промислові вироби та на харчові продукти, щоб робітники не мали причини жадати підвищення. Бо знижка цін на продуктах далеко важливіша для робітників, ніж хвилява підвишка робітничих платень. Знижка цін вказує на здоровий господарський стан: це, між ін., показує, що в краю є повно виробів для заспокоєння потреб населення.

Автім, що показують цифри? Лише в однім минулому році ціни продуктів у гуртовім продажі підніслися на 36.8%, тобто округло на 37%. А заробітна платня майже не підніслася в тому часі, бо це був період робітничого спокою.

Це зрозуміли деякі підприємства і у власному інтересі знижують ціни. Про це згадував президент під час пресової конференції і заповів, що деякі інші підприємства приготували теж знижку цін.

Знижка цін важна не лише для робітника, а для кожного громадянина. Кожен чоловік щось купує. Коли людина заощадить цента на однім закупі, два на другім, пів цента на третім, то вона зберігає гріш, або звинає його на інші потреби. Разом упродовж року це дає поважну суму, яка дає людині вільність, що не буде гірше. Отже впарі з таким економічним явищем, як знижка цін, іде теж успокоєння ума і спосібності промишляти над чимось вищим, або планувати щось на майбутнє.

Так напр. Інститут Життєвих Обезпечень виказує, що в минулому році було 73,000,000 поліс на життєве забезпечення в Злучених Державах. Це вказує, що люди, назавгад, розуміють, як забезпечити себе, чи своєю рідною, і як планувати спокійніше життя. Крім цього 44,000,000 людей мали забезпечення від нещасливих випадків, а 23,000,000 мали забезпечення на шпитальні потреби. З вплачених обезпечених премій асекураційні компанії виплатили власникам поліс чи їх наслідникам округло три біліони дол. А ці гроші знову приносяться до стабілізації відносин і тим підносять моральну силу нашої країни.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.**Геніяльний Фальшивітник**

Ціла справа пішла за колабораціонізм. В травні 1945-го року Сьома Американська Армія „накрила“ неочінені мистецькі скарби, що їх за час війни всілякими способами потрапив нагромадити другий по Гітлері володар Третього Райху, Герман Герінг. Окремий відділ для справ мистецтва в цій американській військовій частині почав розглядати ці скарби і ствердив там колекцію, зложену з 1,200 найцінніших образів з усіх галерій окупованих колись німцями європейських країн. Між образами був теж оригінал „Христос і перелобниця“, автором якого є відомий голландський маляр Ян Вермер (JAN VERMEER).

Після відкриття скарбу та після вступної перевірки і ствердження, поведено дальші докозання. Теж в справі „Христос і розпусниця“, хоча нікому тоді це й не снилося, що за цим образом криється найбільш фантастичний мистецький скандал, в якому крім біля 3,000,000 доларів вмішана теж репутація деяких найпершовісших світових знавців мистецтва.

Початком скандалу не був сам образ „Христос і розпусниця“, ані теж факт, що він опинився в колекції Герман Герінга, тільки факт що Герінг його не вкрав, ані не заграв, але купив. Один з голандських спеціалістів мистецтва, гребаючи в паперах, що відносились до мистецьких скарбів Герінга, ствердив, що хтось в Амстердамі поважився в 1943-ому році продати Герінгові, зглядно його прокуророві від справ мистецтва, що голандську національну святість за 600,000 доларів.

Продати образ Вермера вогорі, це для голандців не тільки найогидніша форма колабораціонізму, це національна зрада. Ян Вермер, подібно, як Рембрандт, це голандський національний герой. Безліч вуйлиць в Голандії називаються його іменем, а репродукції його творів найдеться там навіть в найбіднішій хаті. Образи Вермера є державним скарбом. Ясно, що негайно почалося урядове докозання і воно у висліді довело до заарештовання винуватця, Ганса ван Мегерена, маляра в Амстердамі.

Ван Мегерен — як кажуть — „купався в добрі“. Мав багато домів, мав два нічні клуби і взагалі велике майно, якого „доробився“ з продажі своєї колекції образів Вермера. Він мав їх усіх шість; п'ять продав колекторам мистецтва і музеям в Газі, Роттердамі і Амстердамі, а шостий, „Христос і розпусниця“, продав Герінгові. Поведено слідство, бо власті хотіли теж знати звідкіль він цей образ дістав. Ку-

пав в Італії. Яке, від фашистів купив і націстам продав? Такий злочин? Ван Мегерен посадив за решітку в Іванову.

Три тижні голандська поліція намагалася вимогти від Ван Мегерена признання, що він продав образ Вермера націстам. Йшло про формальне признання, бо поліція мала докази. Але Ван Мегерен не признавався. Після трьох тижнів, як тюрма і переслухання йому набридло, Ван Мегерен одного дня „визвірився“ на поліцію: „Ви, дурні, — кричав він — я не продав жодної національної святости німцям; я не продав ім образу Вермера, тільки образ Ван Мегерена, мій власний, сфальшований образ Вермера моїми власними руками“. І він склав таке зізнання:

Між 1937 і 1943 роками Ван Мегерен підробив шість образів Вермера, які опісля продав за 8,000,000 голандських гульденів, отже за 3,000,000 доларів. Він „випровадив в поле“ всіх мудрих істориків і науковців, які ствердили своїми підписами і печатками своїх наукових установ, що переддодані їм Ван Мегереном образи це оригінали Вермера. Він пошив в дурнів десяток найважливіших європейських і американських критиків і знавців мистецтва, що писали гимни на образи Вермера, які намалював Ван Мегерен.

А Ван Мегерен своїми зізнаннями, якщо б вони, очевидно, були правдиві, заперечував би докази колабораціонізму, але натомість видивляв небувалий мистецький скандал міжнародного порядку. Передові голандські знавці мистецтва опинилися „в точці“, їх страх чергувався з обуренням. Щоб рятувати свою честь і славу, вони дальше одностайно ствердили, що образи, які їх свого часу передложили Ван Мегерен, були безсумнівно оригіналими твори Вермера. Заговорила преса, радіо, мистецькі і наукові кола, і не тільки в Голандії, але теж в інших країнах, в Гарижі, в Лондоні, в Римі, ген аж до Нью Йорку і Шикаго. Думки поділялись а голандські власті шукали виходу.

Вкінці попали на помисл. Чому ж не заставити Ван Мегерена намалювати ще один образ Вермера під доглядом поліції? Це ще єдино може доказати і переконати, що Ван Мегерен не обманює властей в обороні перед закидом колабораціонізму, беручи на себе вину іншого обману. Задумано — зроблено. Ван Мегерену дозволено придбати всякий потрібний матеріал, замкнено його у великому студію і... малюй!

Ван Мегерен зразу пропозицію відкидав. Це ж не проста справа. Полотно мусить бути

з 16-го сторіччя, або таке, як з того часу. Фарби, краски, це ж усе величезних студій потребувало і великі суми коштувало. За один справжній „ляпис лазулі“ Ван Мегерен свого часу був заплатив 2,000 доларів. Образ мусить бути не тільки точною копією оригіналу, але теж він мусить видержати всі наймодерніші засоби перевірки його „старини“, хемічне ділянн алькоголю, промінів X і т. п.

Приблизно перед роком Ван Мегерен розпочав свою дивну оборону перед закидом колабораціонізму, копіюючи цілоразом образ Вермера, на якому представлений Христос Дитя в Святині. Вкінці образ був готовий, дарма, що Мегерен постійно жалівся, що не може працювати, як поліцейський, а глядає йому через плечі на руки. Фізично образ видержав всі проби, що він власне походить з 17-ого сторіччя. Голандські власті призначили комісію, зложену з міжнародних спеціалістів по мистецтві і її децизіі сподіються вже в найближчих місяцях. Який буде вирок? Судді знають, що образи є підробленнями, але вони ще й сьогодні не можуть цього признати зі свого переконання. Деякі з них десяти років тому зложили свій підпис, що попередні образи Ван Мегерена це „чисті“ оригінали Вермера. Багато за суддів признають, що Ван Мегерен сам є геній по собі; він в прихвності інших підробив образ Вермера а найкращі знавці не можуть признати і не можуть дати доказів, що це не є оригінал.

Ван Мегерен має 58 років, а історія його життя не менш інтересна, як історія його фальсифікатів. Він вже в 1920 році мав деяку славу маляра, малював портрети англійських і американських мільйонерів на Рівієрі, але від 1930-го року проти нього, як мистця, виступила заперко голандська критика, пропонуєючи йому, що напише добру рецензію про його твори, як він за неї заплатити. Ван Мегерен це з обуренням відкинув і в 1936 році почав малювати Вермера, поробивши насамперед основні і коштовні студії цього мистця та його праць аж до найдрібніших деталей. Він купував манускрипти з 17 сторіччя, він не пропустив наймодернішої „йоти“ в студіях і вкінці почав в Амстердамі свою працю. На запитання, чому він вибрав власне Вермера, Ван Мегерен заявив, що Вермер йому найбільше подобався. Крім того, особисте життя Вермера окутане всілякими таємницями і містеріями, що зменшувало можливість відкриття фальсифікації.

Сам Ван Мегерен виказує ще деякі подробиці на своїх підробках Вермера, що різняться від оригіналу. Він, напр. докозав, що руку Христа на одному образі він намалював

Київський Вечір
(НАРИС)**МОТТО:**

Тепер дощі холодні і вітри,
Кудлаті хмари, каламутні ріки
Але ростуть у примерку нори
Брати суворі і великі.
(Векі. — О. Ольжич).

Рік 1943. Київ. Весна.

Вулиця стихала навечір. Сутінками блукали люди, кожен зі своєю турботою, швидко, напружено.

На перехрестях вулиць стійкові в шоломах з гакенкрайцями. Вчора тільки советські літаки налітали Білу Церкву та Житомир ніччю.

Світла в Києві погашені. Де не де проривається з закритих німецьких військових ресторанів брудна лайка. Німецькі

„надлюди“ неспокійно виступують чоботями, і їх хода тверда й шорстка, разить серце як укол гадюки.

Ми знову, скрадаючися провулками, йдемо до своєї крівики при одній з Києва на південь спрямованій вулиці.

Умовлений стукіт, кличка, і за п'ять хвилин забираємось до роботи. Школа гаяти часу. На привітання паде тільки декілька простих, вривчастих слів.

У кути, в нашому підвалі, кільканарядять клунків паперу, щільності, друкарська машина, цильостилева паста. А далі за скринькою з дугіллям

обережок соломи, картопля. Мікола.

Захований в собі, понурий, з рівноваженим. Тепер він чимось зажурений. Двацять друга весна гримить у його житті. Десь далеко за ним, одне з львівських передмість плаче, голосить.

Дмитро.

Це наше серце і душа. Двигає на собі весь тягар веселити напуг громаду у трудні, невеселі кийські дні. Тому, що він гуцул, то в його мовному арсеналі безліч слів, його чудовою гірської країни. Він якраз струшує з дошовика краплини води, що тиснуться йому за комір. При цьому він таємничо всміхається до Міколи.

Бра, — каже він, — журиться? — Найкращий лік на голод заспавати. Але тут тобі не Соколяк, де там до чортового батька заспаєш. Давайте зазначим розмову про Вели-

день, і зв'язані з ним спогади, і так Великдень незадовго. Повінь радощів вливається в мою душу як пригадаю Великдень. Мамуна як напекли колачків, як напружили ковбас, тож то було... гей...

Мікола кидав в Дмитрову сторну злісний погляд. Він знає що це хвилинка і зловонний гуцул почне виголоділим друзям розказувати скільки, як і чого варять, печуть і зідають у його Тюдові на Великдень.

Але Дмитро вмовкає. Значними рухами він береться за свою частину роботи.

Мітька... Кивляючи у синій, робочий блуз, дбайливий, працюючий. Він кидав мало слів, зате діла його великі. В найтрудніші дні проводив він нами наче капітан корабля у крутіж. Найгарніші переживання зв'язані з ним, сином Степової У-

країни, що має буйну, чорну чуприну й бистрі, сірі очі.

І я...

Я живу для життя. Люблю ці сутінки й ночі. Люблю дружбу, люблю солодко-напружений настрій, що дається від свічі. В мене це вже увійшло в привычку й кров, і мені здається, що і мій син такий буде. Сидітиме як я, згорблений ночами над друкарською машиною, бродитиме від села до села, буде впертий, впертий до кінця. Я знаю це, він мусить таким бути.

Усі ми чотири бачили чимало в житті. Але аж у двадцять з вершок роками мали змогу з напечниками і шматком хліба у цих, з материним хрестиком на грудях, бути тут, де наші мрії і серця, де наш Вічний Київ. І ось ми у серці Золотоверхого Києва, живемо його життям.

Я за машиною. Дмитро забрався до циклопії, Мікола

розкладає примірники готових брошур на обережку соломи.

Мітька помагає то одному, то другому. Обережно, наче немовля, складає він листки паперу побіч себе.

І коли вже тільки шепіт, стукіт машини і гарячі віддихи переривають вечірну тишу — Дмитро безжурно й голосно починає мову.

„Дозвольте друзі, прочитати вам послання його величества губернатора Райхскомісаріату Україна екс-голяря Еріха Коха“.

На хвилину зупиняємо рухи і шепіт, дивомось в сторону Дмитра.

Він же, сперши одну ногу на скаринку з вугіллям, величчю прочитує вголос з великої афіші, що в нього у руках:

„Українці — мешканці Райхскомісаріату“.

Фюрер Великонімецьчини дав наказ, і непереможна німецька армія виступила до смертельного змагу з ненависним ворогом Великонімецьчини та Нової Європи, а з нею і Вашого краю. В цьому просторі, де знаходиться німецька збройна сила, в імя добробуту, в імя боротьби з большевизмом, мусить панувати лад і законність.

Нажалі, злочинні агенти комуністичної Росії, т. зв. українські націоналісти не допускають до упорядкування ваших земель. Вони, виконуючи інструкції Кремля, накликають вас до опору владі, підбурюють до творення самостійної України. Множаться акти терору, саботажів.

Ці наємні слуги НКВД стараються підірвати наше запілля, ослабити нашу боротьбу на східному фронті. З цієї метою викликають заворушення. В руках наших органів управління нахальства неслася речні докази, що ті т. зв. наці- (Докінчення на стор. 4-тій).

Перше Загальне Зібрання Злученого Українського Американ- ського Допомогового Комітету

19)

Слово забирає ред. Катамай. Він вже вчора говорив про те, щоб звертати увагу на конкретні справи. Сьогодні це ще пригадує. Характеристика тут цілком не на місці. Ми маємо до діла вже не зі скитальниками, але з майбутніми громадянами Америки. Радить теж не давати наук, як треба жити; це кожний сам знає. Інтересно, що науки, як треба жити, дають власне ті панове, які самі не знають і не вміють жити — говорить ред. Катамай. Конкретно щодо допомоги новій імміграції ред. Катамай пропонує звернутись зі закликом до людей, аби на деякий час давали приміщення новим іммігрантам. Наші люди радо згошуються до корисної роботи. 2. Ред. Катамай пропонує зібрати адреси і дані, де можна б примістити нових іммігрантів на практиці. Стерджує, що в такій країні, як Америка, то якщо вже хто потребує допомоги то тільки хвилює. Те саме з новими іммігрантами, бо вони швидко включаються в загальне життя та стануть повновартими членами американського суспільства і нашої громади.

П. Удич обіцяє, що буде говорити коротко, бо він не «адвокат» (і часу нема, додають зі залі). Пропонує допомогти Організації Самопомоги новій імміграції. Вважає, що треба проголосити адреси наших організацій і Комітетів, аби люди знали, куди звертатися за порадою, чи допомогою на місцях.

О. Лотошья насамперед стверджує, що «жінка в житті практичніша» та ставить запитання, чи збори можуть уповноважити дирекцію Комітету придбати і влаштувати в Нью-Йорку імміграційний дім. І ставити відповідне формальне внесення.

М. Мурашко додає до внеску пропору, щоб Дирекція Комітету таке доручення виконала тільки відповідно до можливостей.

Д-р Демидчук забирає слово та спростовує свої твердження з огляду на вчорашнє. Ціла дискусія над його завданнями в справі допомоги новим українським іммігрантам базувалася на непорозумінні, твердить д-р Демидчук. Йому роблено закиди, зг. йому приписувано твердження, яких він не ставляв. Справа, «гнити на барлозі» — він же про «барлоги» цілком не говорив, а тільки про наші американські «бавери», назва, якої признає д-р Демидчук — нові іммігранти мали право ще не чути. А з «обидою української культури» та іммігрантів — ці закиди в його бік теж непричому. Він висловлювався проти творення т. зв. осередку української культури в Америці, але не тому, що він є проти культури, чи хоче її обиджати. Діло в тому, що ці збори він не вважає компетентними в цій справі. І взагалі, ціла дискусія над його завданнями була на фальшивих założеннях — твердить д-р Демидчук.

Панчук і Мурашко ставлять формальне внесення, щоб нововибрана Управа Комітету взяла до уваги всі думки висловлені в дебатах над допомогою новій імміграції та поробила всі можливі заходи, щоб їх здійснити.

До слова зголошується представник Допомогового Фонду Українців Канади, інж. Володимир Коссар.

Инж. Коссар говорить, що він «старався мовчати», бо не хотів, щоб хто закинув йому, що він вмішується до невоїх справ Реасумуючи дотепершній перебіг нарад, він вважає, що головну увагу Допомоговий Комітет повинен звернути на прямо фізичне рятівання наших скитальників зі загрозлених теренів Європи. До такого висновку прийшов і його здійснює теж Допомоговий Комітет в Канаді. Справда не є проста, ані теж не терпить зволання. Найбільш нагальна справа наших людей в Італії. Ця країна має вже мільйонів договорів, він швидко буде ратифікований і після того союзницькі війська будуть відкликані. Що станеться тоді з українськими скитальниками? Подібно мається справа теж в Австрії, як це вже — до речі — згадувало на цих зборах. Отже, власне національна економія, про яку говорив д-р Чубатий, вимагає, щоб цих людей насамперед і якнайшвидше рятувати фізично. Пропонує зборам, щоб цю справу вирішили та зайняли ясне становище.

Инж. Коссар в подальшому говорить про технічні можливості переселення і по його думці, було б це найпрактичніше «вирішувати» корабель. Ми — каже инж. Коссар — маємо мільйони, а не потрапили зібрати всі разом в Злучених Державах і Канаді навіть півмільйона. А тут на цих зборах? Ввел, затримано і вирішено багато важливих справ, але остання фаза дебат йому не імпує. Факт, що зійшлися найкращі люди і замість того, щоб нарадитись, як рятувати своїх загрозлених братів, вони починають їх — і себе теж — характеризувати. Все були між людьми добрі і заі одиниці, але Допомоговий Комітет не створений і не покликаний на суддю. Там, в Європі, переводиться скрінінг, далі примусово висилається наших людей в пашу ворога, заарештовується і це треба насамперед обміркувати і тому зарадити, а не характеризувати.

Инж. Коссар кінчає свої завдання закликом, що повинен стати гаслом Допомогових Комітетів: Рятуймо!

Роман Слободян навіязує до слів инж. Коссара та доповнює їх. Правильно, насамперед допомагати людям і рятувати їх. Це мусять робити всі громади. Способів і засобів теж не бракує. Он, наприклад, громада в Елізабет. Р. Слободян тримає цілу пригорщу листів від конгресменів і сенаторів, до яких наша громада в Елізабет зверталася за апелем, щоб вони інтерв'ювали в нашому уряді в обороні українських скитальників і за допущення їх до

Злучених Держав. Майже всі, до кого вони звертались, відгукнулись на їх заклики, і відгукнулись прихильно. Панове, тільки «пукайте і вам відкриють». Але, чи всі громади це роблять? Що зроблено, наприклад, в Нью-Йорку, щоб дати гідну відсіч на всі злочинні напасти на наших скитальників місцевих большевиків з Четвертої Вулиці? Де збірки, де робота, де громади? «Рушмося, покажімо, що ми козацького роду, вирвм наших братів з пащі ворога» — кінчить свої аавваги Р. Слободян.

Предс. Панчук стверджує, що деякі точки в програмі справді не були точно і належно підготовані. Він теж обстоює думку, що насамперед треба рятувати наших скитальників і треба рятувати всіх, без різниці. Цю роботу виконує теж Конгресовий Комітет. Він, адв. І. Панчук, сподівається, що буде відповідна резолюція та що її нова Управа теж виконає.

Взаємини з Допомоговими Організаціями в Європі.

На порядок нарад приходить справа взаємини з допомоговими організаціями в Європі. Про цю справу вже було говорено в звіті д-ра Галана і її затримувало теж в дискусії. Д-р Галан дає ще раз короткий перегляд Допомогові Комітети в Європі офіційно визнані нашими розподільними пунктами, отже є до деякої міри нашими філіями. В Німеччині і Австрії взаємини півофіційні, бо там Українські Доп. Комітети не були визнані формально місцевими і окупаційною владою. Треба подбати, щоб їх було визнано. Комітети в Європі теж користують головно з наших засобів, бо канадському Комітету не дозволяється висилати грошей. Д-р Галан вважає, що співпрацю нашого Комітету з Комітетами на європейському континенті треба постійно закріплювати і поліпшувати.

Звертає увагу на велике значення Бюро в Лондоні та на його працю.

Дальші висвітлення про Бюро в Лондоні дає инж. Коссар, стверджуючи, що його адержує Комітет Українців Канади.

На внесення ред. Катамай одобрено взаємини нашого Комітету з європейськими і на цьому в год. 1:30 перервано далішні наради до год. 2-гої пополу. За той час відбудуться наради нововибраної Дирекційної Ради.

(Дальше буде).

ДРУГЕ ТУРНЕ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ.

Вже вдруге обіляють нюрнберзьку область Капеля Бандуристів Божика - Кистаго. Відбулись концерти в Дінкельсбюлі, Райтерсгайм, Вайсенбурзі, Ерлангені, Нюрнберзі. Необхідні для пропагандивних міркувань концерти капелі серед чужинців в Айсбасі і Бамберзі.

СКРИПЛЯЮТЬ БРИТАНСЬКУ ІМПЕРІЮ. — Уже є такі, що «злікували» британську імперію, однак британський король та уряд інакше думають про це, як вирішували королівську подорож до Південної Африки. Картина представляє королівську родину по параді, в якій було 100,000 тубильців, що прибули з далеких сторін, щоб повітати короля Джорджа, що сидить другий зліва. Усміхнена королева Елізабет, як видно, вже добре знає, що робити, як фотографують. По обидвох боках сидять принцеси Елізабет і Маргарет.

Ювілей генерала О. Удовиченка

(Надіслане з Франції).

23-го лютого ц. р. париська філія Т-ва б. Вояків Армії УНР у Франції разом з своїми товаришами з провінції урочисто обходила день 60-тих роковин з дня народження генштабу генерал-хорунжого Олександра Удовиченка, Голови Т-ва б. Вояків Армії УСР у Франції і бувшого команданта 3-тої Залізної Стрілецької дивізії Армії УНР. Одночасно це свято було теж святом тридцяти-роковим служби генерала О. Удовиченка в складі Української Армії.

В цей день, по літургії, в православній церкві відслужено молебень за здоров'я генерала О. Удовиченка. Молебень служив владика Мстислав, єпископ Переяславський, православний Автокефальної Церкви Західньої Європи, в сослуженні з діакном Пишним. А над вечір в Українському Домі в Парижі відбулося прийняття на честь генерала Олександра Удовиченка, де зібрався б. вояки Армії УНР разом з членами секції українців-вояків, що служили під час останньої війни у французькій армії, як також кілька почесних гостей, запрошених на це прийняття, а саме пані Ольга Петлюра, вдова св. пам. Головного Отамана Симона Петлюри, владика Мстислав, єпископ Переяславський, сотник Симон Созонів, голова Ради Української Громадської Опіки у Франції, п. І. Косенко, заступник і секретар Громадської Опіки, п. Довженко, б. член Центральної Ради. Після відповідних привітань бойові товариші по зброї піднесли ювілейтові спеціальну адресу і подарунок. Одночасно відчитано багато багато привітань, що наспіли на той день від філій Т-ва в Кан (Кальвадос), Регон, Лонгві (Мерт) і Мозель, оден-ле-Тіш (Мозель), як також від СЗУ в Великій Британії та багато листів від окремих вояків. У товариській бесіді пройшов непомітно час, залишаючи у всіх присутніх незабутнє враження.

Вшанування особи генерала О. Удовиченка — це вшанування змагань всієї Української Армії. В цей день не тільки в пам'яті промовців і самого пана генерала, але і всіх присутніх перейшли не забути роки 1917-1920, роки сміливого зриву й боротьби української нації за волю, за своє щастя, за своє буття. Сьогодні ж ця вся боротьба не лишилася лише спогадом, за учасниками тої боротьби вже надходить молоде покоління, що не приймало участі у тій боротьбі, але яке сприймає цю боротьбу як традицію, як найвищий наказ батьківщини — здійснити недовершене тоді, здобути волю і щастя Україні. Ціла діяльність УПА сьогодні, це є ниткам традиції неперерваної з часів минулої боротьби, це є логічне звено у ланцюзі історії українського народу. Але щоб ясніше проступала в суспільній боротьбі України за свої права, то якраз вшанування змагань і зусиль минулих часів, вшанування видатних учасників боротьби 1917-

ДОПОВНЕННЯ

до звіту Загального Зібрання ЗУАДК

Репортаж у „Свободі“ з 25. березня про мою промову й від якогось світового українського зизду; 5. що зате при існуючих уже українських установах в Америці може найти працю обмежене число інтелігентів, які допоможуть нам у продовженні наших змагань для збереження української культурної традиції і в праці для збільшення загально-американської культурної скарбниці українськими цінностями, як це зрештою є змаганням усіх етнічних груп в Злучених Державах.

Справа з висиланням цигареток виїшла припадково на замітку під час промови, коли я згадав, що деякі свіжо прибувші із скитальщини твердять, що до Європи не треба висилати ні одягу ні харчів, а лише цигаретки. Не визнаючись на відносинах, я тоді відповів: „Це хіба для чорного ринку“.

С. Демидчук.

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

28. березня 1907 р.

УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В РОСІЙСЬКІЙ ДУМІ.

Ділимося незвичайно радісною вісткою з нашими читачами, що українські посли в російській Думі заходяться около скорого видання українського часопису для українського народу. „Рада“ доносить, що посол з Поділля, о. Гриневич, як щирий українець і постуловий чоловік працює в Думі між нашими мужиками і отвірає очі незрячим, підводячи їх від правих партій. Квістеря Українського Клубу в Думі вже в недовзі буде відома всьому українському народові.

ПРО УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ ОРГАНІЗАЦІЮ В АМЕРИЦІ.

Мирослав Стецишин піддає гадку в „Свободі“ ч. 8, про заложення української національної організації в Америці. Ми, підписані, болюче відчуємо потребу такої організації, бо кожний з нас видить і чує, що ми, покинувши рідний край, а з ним і своїх рідних, блукаємо одиницями мов сироти по широкій Америці... (Підписи) Ю. Сиротюк, Лев Геряк, Методій Дзьонко, Павло Дзьонко, Порт Ганей, Бритиш Коломбія, Канада.

РІЧНЕ ЗІБРАННЯ ТОВ. „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ“.

Дня 21 березня відбувся річний мітинг спілки „Український Народний Дім в Америці“, що займається між ін. пересиланням гроша до краю. Грошовий звіт такий: Готівки є \$3,005.66; на довгах 3,508.75; запавший процент 145.50; процент в банках 40.32; у Кредитовім Союзі у Львові 3,130.80 — разом 9,841.03. Краєвий Союз має виплатити людям в краю 269.00; зиск 1,327.03 — разом 9,841.03. По дискусії рішено товариство розв'язати, а переведення цієї справи поручено нововибраному урядові. — К. Кирчів, голова; С. Ядловський, секретар; Р. Дзядик, касієр. Адреса: Рутінен Нешенел Говм, П. О. Бакс 60, Джерзі Сіті.

1920 років є найкращим доказом неперервності пульсування крові в українському суспільному організмі, то є найкращим доказом і живучості українського неперервного духу і нестерпимості української душі.

Тим більшим святом для всіх українців, і старих і молодих, є це свято вшанування генерала Олександра Удовиченка, славного і заслуженого командира Української Армії, що він провів цілий час еміграції на сторожі честі і імені українського воєва і своєю працею у громадських установах довів, що за українську

ідею можна боротися не тільки зброєю, але й повсякденною чинністю. Одночасно значимим, що генерал О. Удовиченко приготував до друку велику працю „Історію Української Армії“. На жаль емігрантські умови не дали змоги випустити її друком. Але надіємося, що з часом знайдуться люди, які зрозуміють вартість такої праці і допоможуть цьому творчому побачити світ.

На закінчення побажаємо ген. О. Удовиченкові здоров'я, сил і багатьох літ. Слава Україні, що виховала такого видатного воєву і значного сина. Многая літа нових довід, що за українську

Нові Книжки

Провідник або Самоук (New Ukrainian-English Interpreter) новий українсько-англійський, для вивчення читати, писати і говорити по англійськи з вимовою без помочі учителя (брошуранний)

Безхатний (Дити Стену), Олександра Лутового, оповідання з казко-літської життя	\$2.00
Рибалка Панас Крутий, оповідання Івана Левицького	\$1.15
Тамний Злочин, кримінальне оповідання Якова Н. Крета	\$1.40
Распутін, страшний монах, і уклад російського царя	\$1.35
Олюшка, оповідання життя ходоцької шляхти, д-ра Андрія Чайковського, I. і II. том	\$1.80
Тисячі й Одна Ніч, Арабські оповідання, Часть I. і II.	\$1.80
Крований Шлях (Шерлок Гольмс), Конан Дойла, пер. Ангін Шубец	\$1.50
Бурлацьким Шляхом, Роман Антоновича	\$1.60
Причепка, Історична повість Івана Неуя-Левицького	\$2.00

„СВОБОДА“

81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

„КОБЗАР“ - англійською мовою

Дайте своїм дітям чи своїм американським приятелям, учителям чи політикам книжку про

ГЕНІЯ УКРАЇНИ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
написану англійською мовою КЛАРЕНСОМ А. МАННІНГОМ, професором Колумбійського університету, відомим знавцем української літератури та історії.
Такою книжкою, що містить теж і переклади на англійську мову найкращих творів Т. Шевченка є:

Taras Shevchenko

The Poet of Ukraine

Translated with an introduction by

CLARENCE A. MANNING

Acting Executive Officer

Department of East European Languages, Columbia University

Це перше того роду видання в Америці й в цілому англо-саксонському світі. Ця книжка повинна бути в кожній хаті американських українців, в кожній школі, в кожній бібліотеці. Бо всюди треба, щоб був найкращий репрезентант України, найліпший виразник духа і характеру української нації.

Ціна з посылкою \$2.50

Замовлення слати на таку адресу:

Svoboda

P. O. BOX 345 JERSEY CITY 3, N. J.

(З Канади треба платити тільки американською валютою.)

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

Beauty Shop 14 авт. (1. i 2. Et.) N.Y.
Заміняю за фарму.
4 будинок і мешкальні кімнати.
Рент \$40. Напроти укр. церкви.
337 E. 14th St., N.Y.C. OR 4-9859

ЩО ПИШУТЬ?

МОНАХІЯ З РИМУ ПРО КРАЙНІВ.

(В листі до брата в Злучених Державах).

Глядячи на теперішній світ, бачимо дивні розбіжності: Одні люди, переважно в Європі, поділили до крайності, страждали всяке почуття людськості, нищать без пощади чуже добро, здоров'я, життя, а самі збогачуються кривдою других, з другого боку бачимо людей шляхотних, жертвених, великодушних, які співчують недовіри других, собі від уст відіймають, щоб поратувати потребуєчих. Такі шляхотні душі виплекали культурна Америка.

Зокрема мушу признати, що між такими перше місце займають наші утішні. Чимало світу я обікала, різних людей пізнала, але таких жертвених майже не стрічала. Неворую цього з підлітства, але факти самі про себе говорять. От напр. кілька літ тому планували ми вибудувати в нашій містечку обемисту фахову школу для нашої мо-

лоді. Коли ми вислали відозву до наших крайнів за чорем, то так багато охотників зголосились повести згадане діло, що ми були б певно довершили важливого діла, якби не війна. Та ще не прийшла на те пора. Треба надіятися, що ще побачимо в нашому містечку імпульсність будувати, а в ній наші покоління будуть учитися в своїй рідній мові. Наші американці цього певно довершать.

Наші з тамтого боку ніщо не пишуть, а як що долетить, то нам усім знає. Розстріли, тортури, це знала справа. Та всьому прийде колись кінець і дасть Бог, що наша доля зміниться на краще. Не пора нам розпачатися: Бог має більше, ніж роздав. Наша конгрегація втратила понад 100 членів, понад 500 членів. Що з ними тепер діється, ніщо не знаємо. Однак клонимо голови перед богами зарадженнями. Стараємося набити дім в Римі, хоч би навіть при помочі позички. Добрі люди, між ними наші сестри з Америки, нам допоможуть у цьому ділі...

Київський вечір

(Докладніше з стор. 2-гої)

оналісти, діють з наказу Москви і є в безпосередньому зв'язку з російським штабом.

Караюча рука Великонімецьких провокаторів і ворохобників.

Українці Райхскомісаріату: Злощущі поведінки, обганам місце перебування українських націоналістів, а тим причинилися до перемоги Нової Європи і щастя свого краю.

Не дайте себе втягнути в злочинні сіті большевицьких агентів. Гаслами про Самостійну Україну вас обманюють. Тільки під опікою Великонімецьких можливий тут спокій, порядок, законність.

Ви знаєте скільки лиха зазнали ви від большевицької Москви.

Бийте від себе геть її агентів.

Рівно, дня 23. березня 1943 р.

Райхскомісар Еріх Кох.

Коли Дмитро кінчить читати, наша скромна громадка вибухає притишним реготом. Розп'ялені в ці дні по київських мурах відозви райхскомісара правлять нам за джерело гумору й радості.

Як сміх задих, Митька таки не втерпів.

С... син прусак, бач до чого додумався.

Говорити далі про ніщо, знову беремося за працю. Гдинник доходить двадцять хвилин до восьмої. Повинен прийти п'ятий з поміж нас — Юра. Усі як на команду споглядаємо в сторону дверей. Юра любить точність. Якщо за

хвилину він не з'явиться, то або вмер, або попався в руки гестапівцям.

А як знову стукіт в двері зворушує напружену тишину підвалу, всі ми полетімо згріхаємо. Дні бо ті київські дуже тривожні.

Юра вдивляється в кімнату як свіжий весняний подих вітру.

Закочений ковпир, гострий погляд, ручні слова.

Валі не було? — Наклад готовий? — Штафети заряджені? — Чому такі квасні міни?

Митька — цей дбайливий і всезнаючий київський бродяга говорить за всіх.

Валі не було. Вона розвідку робить. Наклад вивершимо. Квасні міни, бо погода лиха, і тут... (Митька вказує на околидці жолудка), штафети, так заряджені, завтра з дев'яти годин ранку приходять. Усе.

Обкинувши шераз підземелля бистрим оком, Юра витягає за пояса жмут паперів.

Це для тебе, читай — каже він до Дмитра — читай угоде, послухайте всі.

Юра сідає на скриньку з вугіллям. Юра це кучерявий син зеленої Буковини. Йому сняться вночі буковинські гори, ліси. Може і тепер він мріє про них.

Дмитро розгортає папірчик і починає читати.

„Українці — робітники, селяни — трудящі Радянської України“.

Кривавий германський фашист напав на Вашу квітучу Українську Соціалістичну Республіку. Він хоче поневолити вас, зробити з вас робуче бідло, холонів прикованих до землі.

Крок у крок за озвірилим фашистом, ідуть цепні пси міжнародного імперіалізму — українсько-німецькі націоналісти, зрадники і головорізи, які за гроші вислугуються німецьким хазяям. Ці озвірілі бандити вбивають і мордують мирне населення України, гірше за своїх гітлерівських панів. Зокрема жорстоко вбивають вони дітей, нищать школи, палять колгоспні двори гвалтують жінок.

Товариші... Вбивайте, ниште кривавих ісів німецького імперіалізму, українсько-німецьких націоналістів. Пильнуйте їх де, що і як вони роблять.

Гонять від себе геть буржуазно-капіталістичну горстку розбишак, що хоче закувати в кайдани свободоловний український народ.

Хай живе Радянська Україна. Хай живе Радянський народ. Смерть українсько-німецьким націоналістичним виродам.

Під прапором рад — до перемоги.

Штаб II. українського фронту.

Як перед півгодиною так і тепер в підземеллі лунає постівся регіт. Дмитро з пустої, радости мало не підскакує до стелі. Відтак з радістю сіяючим обличчям поклав прочитане поруч відозви Еріха Коха. Це звідкіля такий раритас, кинув в міжчасі.

Учора під час бомбардування

ДО ШАНОВНИХ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ“ І „ЮКРЕНІЙН ВІСЛІ“

Як Ви змінюєте адресу, просимо негайно повідомити про це адміністрацію „Свободи“. Шкоро повідомлення усуває непорозуміння і стримання газети. З повідомленням просимо також вислати 10 центів готівкою або поштовими знаками на покриття вироблення нового стенся. Члени „Читачі“ з Канади звольте прислати тільки готівку тому, що канадійських поштових знаків не можна вимінити.

Новий Добрий Купелевий Винахід

ІЗ КИТАЙСЬКОГО ЗІЛЛЯ, ДЛЯ ТИХ, КОТРІ ТЕРПЛЯТЬ НА ТАКІ НЕ ВИЛКУВАЛЬНІ НЕДУГИ,

як ревматизм, біль у костях, тілі, егізма, корости, лишай, PSORIASIS. Якщо Ви терпите на такі недуги, просимо зайти до нас. Ця чудова нова купіль із китайського зілля напевно Вам допоможе і за пару годин по таким купелю почувете себе як новою людиною. Ця оферта безплатна.

НАШІ АДРЕСИ:

CHINESE BOTANICA HERBS BATH

302 Delancey St.
PHILADELPHIA, PA.

329 West 89th St.
(близько Riverside Dr.)
NEW YORK, N. Y.

офіс отв. під тою адрес.
два дні в тижді
від 10. рано до 8. вечір.

офіс отвор. тільки в неділі
від 10. год. рано до 4. поп.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

К. Ш., Рочестер, Н. Й.

Вишліть від організації подяку конгресменові, що вислав телеграму Вашої громади в спільстві України в Конгресові Рекорді. Маєте отсе доказ, що вислани тепер телеграми до сенаторів і конгресменів в обіроні України, українського народу і українських скитальників, не є трактовані так, як бувало, але брали під серйозну увагу. Користь з цього бодай така, що в конгресі будуть тепер краще визнаватися в українській справі, а там ще про неї не раз будуть дебатувати. Ще прийде і на це черга!

Ст. Джозеф, Мо. — Має бути в списі: о. Ярослав Габро.

Д. В. — Цього роду подяк не помічуємо. Ліва рука не мусить знати, що дає права. Як людина людині зробить щось добре, то не мусить це християнське діло розголошувати в пресі подяками. Розуміємо добре Вашу добру інтенцію, але до нашого часопи-

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 18. березня, 1947 року помер у 69. році життя

НИКОЛАЙ ВОЛОШЕНОВИЧ, довголітній член від 63 У. Н. Союзу в Форд Сіті, Па.

Покійний родився в селі Королів, пов. Санік, Західна Україна. Пошився у шлюбі з женою Анною, троє синів, чотири дочки і 20 внуків.

Похорон відбувся 19. березня з церквою на українській цвинтарі Пр. Діни Марії в Форд Сіті, Па. В. Р. П.

М. Личак, секр.

Дня 23. березня, 1947 року помер у 59. році життя

ТЕОДОР МАРЧІШИН, член Бр. Соц. св. Духа, від 237, У. Н. Союзу, в Честер, Па. Покійний походив з села Кавської, пов. Стрий, Західна Україна. До Бр. і до У. Н. Союзу вступив в 1910 році. Покійний оставив у шлюбі двох дочок, заміжні, і три внуки.

Похорон відбувся в середу, 26. березня, з української католицької церкви Соц. св. Духа. Похований на цвинтарі Immaculate Heart.

В. Р. П.

Григорій Креція, секр.

IVAN FRANKO'S "MOSES"

Trans. by Waldimir Semenyuk With a biographical sketch of Ivan Franko by Stephen Shumeyko Price 50 cents

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

су це не підходить, бодай тоді, коли маєтеся до діла з поодинокими випадками. Коли б такі речі були в звіті якоїсь громадської установи, то було б інше діло. До цього додамо, що можливо й ці особи, яким дякуєте, не бажать собі прилюдної подяки в газеті. Таких подяк, вилучено з тими, що надходять з скитальних: таборів, Ріміні й т. п., ми одержали багато, але їх не поміщуємо з тих самих причин, які вище навели.

Були випадки, що як люди довідалися, що їм хтось хоче

дякувати в газеті, то просили нас такої подяки не поміщувати навіть тоді, як буде платна.

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Українська Православна Церква ім. св. Михайла в Вунсбет, Р. Ай.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

ІВАН КОВАЛЬЧУК

FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СЕРТІ

NEW JERSEY

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

У випадку смутку в родині клієнта

JOHN KOWALCHUK

79 Sussex Street JERSEY CITY 2, N. J.

Tel. BErgon 4-5131

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH

74 Harris Avenue, WOODSOCKET, R. I.

— пошукує

ДЯКОВИТЕЛЯ ДИРИГЕНТА

Посаду можна одержати за раз. Листи слати на адресу: ST. MICHAEL'S UKRAINIAN CHURCH